

Bámidbár – Négy Zászlóalj

Bámidbár Hetiszakasz tartalma - במדבר

Szakaszunk – Bámidbár (4Mózes 1:1–4:20.) – nyitja meg Mózes negyedik könyvét. Ismételt népszámlálás után – melynek eredménye csodálatos módon egyezik az előzővel, amelyet egy évvel azelőtt ejtettek meg – Mózes zászlóaljakra szervezi a népet. Négy zászlóalj, mindegyikben 3-3 törzs jön létre, s készek a nagy útra, hogy elfoglalják az Ígéret Földjét. A szakaszban található még a leviták munkarendje a Szentély-szolgálatban és a törzsfőnökök szerepe.

Szináj sivatagában az Örökkévaló elrendeli Izrael tizenkét törzsének megszámlálását. Mózes 603.550 hadra fogható korú (20-60 éves) férfit számol össze; Lévi törzsének tagjait (22.300 egy hónaposanál idősebb férfi) külön számolja össze. A leviták feladata a szentély béli szolgálat lesz, amelyet az elsőszülöttek helyett kell végezniük, akik erre alkalmatlanná váltak az aranyborjú imádatával elkövetett bűnük miatt. Annak a 273 elsőszülöttnak, akire nem jutott őt felváltó lévita, öt ezüstsékelyi „váltásgdíjjal” kell megváltania magát. – 4Mózes 1:1–47., 3:14–51.

A tizenkét törzs négy, egyenként három törzset tömörítő csoportban táborozott egy mil (960 m) távolságra a Miskán (a Sátor) körül. Kelet felé táborozott Jehuda (74.600 fő), Jiszáchár (54.400) és Zevulun (57.400); dél felé Reuvén (46.500), Simon (59.300) és Gád (45.650); nyugat felé Efrájim (40.500), Menasé (32.200) és Benjámín (35.400); észak felé pedig Dán (62.700), Ásér (41.500) és Náftáli (53.400). Ezt a felállást utazás közben is megőrizték. Minden törzs-

nek megvolt a maga nászi-ja (fejedelme, vezetője) és a maga törzsi színél és jelképpel ellátott zászlaja. – 4Mózes 2., 22:17–25.

Amikor a nép tábort bontott, a lévita törzs három családi csoportja lebontotta a Miskánt, elszállította a legközelebbi táborhelyig, majd a tábor középpontjában újra felállította. Ezt követően felverték sátraikat a Miskán körül: a Kehát család-béliek, akik a Miskánban használt, speciális huzattal ellátott tárgyakat (a frigyládát, a menórát, stb.) cipelték a vállukon, a Miskántól délre táboroztak; a Gerson családbéliek, a Miskán szőtteseinek és tetőtakaróinak felelősei a Miskántól nyugatra; a Mörári családbéliek, a Miskán falemeinek és oszlopainak hordozói pedig a Miskántól északra. A Miskán kelet felé eső bejárata előtt állt Mózesnek, Áronnak és Áron fiainak sátra. – 4Mózes 1:48–54., 2:17., 3:1–38.

שבת שלום

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ר

Chaim Shaul Glitzenstein rabbi: Bámidbár

Volt egyszer egy kisváros, benne alig néhány zsidó család. Éppen tízen voltak köztük a **bár micvó** kort megért férfiak. Hitükhöz hű népek voltak, mindig gondoskodtak róla, nehogy a **minjánban** fogyatkozás legyen. Egy nap új zsidó család költözött a városba. Nagy volt az öröm meg a lelkesültség: most már tizenegy a férfiak száma! De különös dolog történt. Miután már tizenegyen voltak, sohase akart összejönni a **minján**.

Ha tudjuk magunkról, hogy nélkülözhetetlenek vagyunk, nekünk magunknak is fontossá lesz a jelenlétünk. Úgy egyébként viszont: „**Rám ne számítsatok!**”

Ezen a héten a **Bámidbárból** olvasunk, a zsidó nép megszámlálásáról. Ezt a szakaszt mindig a **Sávuot** előtti szombaton olvassák fel, a „**Tóra-adás időszakában**”. Egy fontos és nyilvánvaló kapcsolat a két dolog között az, hogy a **Tórában** minden betű számít. Ha hiányzik egy betű, az egész **Tóratekercs** érvénytelen. Hasonlóképpen, egyetlen zsidó ember hiányában máris nem teljes a zsidó nép, fogyatkozottá lesz. Ha megszámláljuk a zsidókat, mert minden zsidó számít, abból következik, hogy a zsidó közösségi vezetők felelőssége arról gondoskodni, nehogy egy is hiányozzon a keheléből, a nagyobb közösségből. Ez annak felelősségét jelenti, hogy a zsidó élet perifériáján lévő zsidókat közelebb hozzuk annak lényegéhez. Hogy gondoskodjunk róla, mindenki idetartozónak és örömmel fogadottnak érezhesse magát – akkor is, ha nem járult hozzá a közösség fenntartásához. Azt is jelenti, hogy mindenkinek vannak feladatai és kötetmei. Ha fontos vagyok, nem szabad elvesznem. Szükség van rám.

Manapság sokakat veszítünk el a tudatlanság miatt. Máskor meg azért, mert nem fogadjuk úgy őket, ahogy kellene. Amikor épp befogadókész állapotban voltak mi nem tettünk azért, hogy befogadva érezzék magukat.

Más vallások, ideológiák, szekták használják a „**szeretetbombát**” arra, hogy zsidókat nyerjenek meg a maguk életmódjának. Gyakran esnek zsákmányul az ilyesminek köztünk a gyengék és sebezhetőek. Aki kétségbeesetten keres szeretetet, szívbéli melegséget, és szeretne valahová tartozni, könnyű célpontja az ilyeneknek. De sokan vannak a stabil, „**normális**” emberek közt is azok, akik vágynak az ilyesmire. **Nemde mind vágyunk rájuk?** Ha a zsidó közösség nem tudja biztosítani ezt a fogadtatást, másutt fogják keresni bizony.

Néhány évvel ezelőtt részt vettem egy fontos előadáson, **X. rabbi** beszélt a „**zsidók Jézusért**” mozgalom fenyegetéséről és az úgynevezett „zsidókeresztényekről”, akik gyanútlan zsidókat térítettek zsidó szimbólumokat használva, sőt „**suljaik**” vannak, messianisztikus zsinagógáik, melyek valójában keresztény gyülekezetek, álcázva. Arról beszélt, hogyan vetnek be a mozgalom tagjai mindenféle trükköt a tudatlan zsidók megzavarására, akik azt hiszik, hogy zsidó istentiszteleten vesznek részt. A közönség soraiból egy asszony kérdést tett fel: „**Rabbi úr, ha idegen városban járok, és szeretnék elmenni a sulba, honnét tudhatom, hogy igazi vagy ilyen álintézmény?**”

A rabbi nevetett, és azt felelte: „**Ha bemegy egy ilyen helyre, azonnal megrohanják. Meglátják az új arcot, máris tízen csapnak le rá, hellyel kínálják, könyvet adnak a kezébe, hogy otthon érezze magát. Na de egy igazi sulban? Senki oda se bagózna magára. Rá se néznének. Az első emberi hang, amit hallhat, attól érkezne, akinek véletlenül elfoglalta a székét.**” - *Szomorú egy vicc ez.* Mindenkit szívesen kell fogadnunk, aki átlépi az ajtónkat. Többet kell tennünk, mint csak várni, hogy az emberek majd eljönnek a **sulba**, és ott szívesen látni őket. Ki kell menni, és megtalálni az embereket ott, ahol vannak. Ha valaki az érdeklődés szikráját mutatja – egy lélek keresi a forrását –, ott kell lennünk, szervezett közösségként is, de egyénekként is.

Tehát ha legközelebb meglátunk valakit a **sulban** hátul elveszetteen álldogálni, vagy akár csak új arcot a tömegben, legalább egy mosollyal üdvözljük. Lehet, hogy egy lelket mentünk meg. Minden egyes zsidó ember számít. Hadd üdvözljük őket a sorainkban.

Gut Sábesz

Rabbi Jonatan Sacks: A csend hangja

A Bamidbar hetiszakas az általában a Sávuo előtti sábaton olvassák. A bölcsek tehát összekötötték a kettőt. Sávuo a Tóra átadásának ideje. A Bamibár azt jelenti, hogy „a sivatagban”. Mi tehát a kapcsolat a sivatag és a Tóra, a pusztaság és Isten szava között?

A bölcsek többféle értelmezést adtak. A **Mechilta** szerint a **Tórát** nyilvánosan, nyíltan és egy olyan helyen adták át, amely senkinek sem a tulajdona, mert ha **Izrael** földjén adták volna át, a zsidók azt mondták volna a világ népeinek: „**Nektek nincs részetek benne**”. Ehelyett, aki el akar jönni és elfogadni, jöjjön és fogadja el.

Egy másik magyarázat: Ha a **Tórát Izraelben** adták volna, a világ nemzeteinek lett volna mentségük arra, hogy ne fogadják el. Ez azt a **rabbinikus hagyományt** követi, hogy mielőtt **Isten a Tórát az izraelitáknak adta volna**, felajánlotta azt az összes többi nemzetnek, és mindegyik talált okot az elutasításra.

Még egy másik: A **Tóra is ingyenes**, ahogyan a **pusztaság is ingyenes** - a belépés nem kerül semmibe -, úgy a **Tóra is ingyenes**. Ez **Isten ajándéka számunkra**.

De van egy másik, **spirituálisabb** ok is. A sivatag a csend helye. Nincs semmi, ami vizuálisan elvonhatná a figyelmet, és nincs környezeti zaj, ami elnyomná a hangokat. Az biztos, hogy amikor az **izraeliták** megkapták a **Tórát**, volt mennydörgés és villámlás, és a **sófár** hangja. A **föld** úgy érezte, mintha alapjaiban remegne. De egy későbbi korban, amikor **Illés próféta** ugyanezen a hegyen állt a **Baal prófétáival** való összecsapása után, nem a forgószélben, a tűzben vagy a földrengésben találkozott **Istennel**, hanem a **kol demamah dakah**-ban, a csendes, kis hangban, szó szerint „**a karcsú csend hangjában**” (**1Királyok 19:9-12**). Én ezt úgy definiálom, hogy ez az a hang, amit csak akkor hallasz, ha figyelsz. A **midbar**, a sivatag csendjében hallhatod a **medaber**, a **Beszélőt**, és a **medubar**, a **megszóalót**. Ahhoz, hogy meghalld **Isten** hangját, hallgató csendre van szükséged a lelkedben.

Sok évvel ezelőtt a **brit televízió dokumentumfilm sorozatot** készített A hosszú keresés címmel a világ nagy vallásairól. Amikor a **judaizmusra** került a sor, a műsorvezető **Ronald Eyre**-t mintha meglepte volna annak virágzó, zibongó zűrzavara, különösen a hangos, vitatkozó hangok a **beit midrásban**, a **tanulóházban**. **Elie Wieselnek** erre megjegyzést téve megkérdezte: „**Van olyan, hogy »csend« a judaizmusban?**”. **Wiesel válaszolt:** „**A judaizmus tele van csennel ... de nem beszélünk róluk**”.

A **judaizmus** nagyon verbális kultúra, a szent szavak vallása. **Isten** a szavak által teremtette a világegyetemet: „**És monda Isten: Legyen ... és lőn.**” A **Targum** szerint a beszéd képessége tesz minket emberré. A „**és az ember élő lélekké lett**” (**1Mózes 2:7**) kifejezést úgy fordítja, hogy „**és az ember beszélő lélekké lett**”. A szavak teremtenek. A szavak kommunikálnak. Kapcsolatainkat a nyelv alakítja, jó vagy rossz irányban. A **judaizmus** nagy része a szavak világokat teremtő vagy megtörő erejéről szól.

Rabbi Jonatan Sacks: A csend hangja

A csendnek tehát a **Tanachban** gyakran van negatív jelentése. „**Áron hallgatott**” - mondja a **Tóra két fia, Nádáv és Ávihu halála után (3Mózes 10:3)**. „**A halottak nem dicsérnek téged**” - mondja a **115. zsoltár** - „**sem azok, akik [a sír] csendjébe szállnak le**”. Amikor **Jób barátai** eljöttek, hogy **megvigasztalják** őt gyermekei elvesztése és más nyomorúságok után, „**hét nap és hét éjjel ültek vele a földön, de senki sem szólt hozzá egy szót sem, mert látták, hogy nagyon nagy a fájdalma**”. (**Jób 2:13**).

De nem minden csend szomorú. A **zsoltárok** szerint „**neked a csend dicséret**” (**Zsoltárok 65:2**). Ha valóban áhítattal tekintünk **Isten** nagyságára, a világegyetem kiterjedésére és az idő szinte végtelen kiterjedésére, akkor legmélyebb érzelmeink valóban túl mélyen rejlenek ahhoz, hogy szavakkal kifejezzük őket. Csendes közösséget fogunk megtapasztalni.

A **bölcsök** nagyra értékelték a csendet. „**A bölcsesség kerítésének**” nevezték (**Misna Ávot 3:13**). Ha a szavak egy érmét érnek, a csend kettőt (**Megilla 18a**). **R. Shimon ben Gamliel** azt mondta:

„**Egész életemben a bölcsök között nőttem fel, és nem találtam jobbat a csendnél.**” (**Misna Ávot 1:17**)

A **papok szolgálatát a templomban** csend kísérte. A **leviták énekeltek** az udvaron, de a **papok** - más **ókori vallásokban** élő társaiktól eltérően - nem énekeltek és nem beszéltek az áldozatok bemutatása közben. Egy tudós, **Israel Knohl** ennek megfelelően „**a szentély csendjéről**” beszélt. A **Zohár (2a)** úgy beszél a csendről, mint arról a közegről, amelyben mind a fenti, mind a lenti **Szentély** létrejön.

Voltak olyan zsidók is, akik a csendet, mint lelki fegyelmet ápolták. A **braszlavi haszidok a mezőkön meditáltak**. Vannak zsidók, akik a **ta'anit dibbur**, a „**szavak böjtjét**” gyakorolják. A legmélyebb imánkat, az **Amida** magános elmondását **tefillá be lachás-nak**, „**csendes imá-nak**” nevezik. Ez a **gyermekért imádkozó Hanna** példáján alapul.

„**Szívből beszélt. Az ajkai mozogtak, de a hangját nem hallották.**” (**1Sámson. 1:13**)

Isten meghallja csendes kiáltásunkat. Abban a gyötrelmes történetben, amelyben **Sára** azt mondta **Ábrahámnak**, hogy küldje el **Hágárt és fiát**, a **Tóra** azt mondja, hogy amikor elfogyott a vizük, és a **fiatal Izmael** a halálán volt, **Hágár** sírt, **Isten mégis** meghallotta „**a gyermek hangját**” (**1Mózes 21:16-17**). Korábban, amikor az **angyalok** meglátogatták **Ábrahámot**, és közölték vele, hogy **Sáranak** gyermeke lesz, **Sára** belsőleg, azaz némán nevetett, mégis meghallotta őt **Isten** (**1Móz 18:12-13**). **Isten** akkor is meghallja a gondolatainkat, ha azok nem jutnak kifejezésre beszédben.

A **judaizmusban** a csend, ami számít, a hallgató csend - és a hallgatás a legfőbb vallási művészet. A meghallgatás azt jelenti, hogy teret adunk másoknak, hogy beszélhessenek és meghallgattassanak. Amint a **Sziddurhoz** írt **kommentáromban** rámutatok, nincs olyan szó,

Rabbi Jonatan Sacks: A csend hangja

amely távolról sem ér fel a héber **s-m-a** igével, annak sokféle jelentésében: hallgatni, meghallgatni, odafigyelni, megérteni, belsővé tenni és tettekkel reagálni.

Ez volt az egyik kulcseleme a **sínai szövetségnek**, amikor az **izraeliták**, miután már kétszer mondták: „**Mindent, amit Isten mond, megteszünk**”, aztán azt mondták: „**Mindent, amit Isten mond, megteszünk és meghallgatjuk [ve-nisma]**” (2Mózes 24:7). A **nisma** a hallgatás, a meghallgatás, a figyelem, a válaszadás - a kulcsfontosságú vallási cselekedet.

A **judaizmus** tehát nem csak a cselekvés és a **beszéd vallása**, hanem a **hallgatás vallása** is. A hit az a képesség, hogy a zaj alatt meghalljuk a zenét. Ott van a **szférák csendes zenéje**, amelyről a **19. zsoltár** beszél:

„Az eget hirdetik Isten dicsőségét.

Az égbolt hirdeti keze munkáját.

Napról napra beszédet árasztanak,

Éjjelről éjjelre tudást közölnek.

Nincs beszéd, nincsenek szavak,

Hangjukat nem hallják.

Mégis zenéjük végighordozza az egész földet.”

(Tehillim 19)

Ott van a **történelem hangja**, amelyet a **próféták** hallottak. És ott van a **Sínai parancsoló** hangja, amely továbbra is szól hozzánk az idő szakadékán át. Néha úgy gondolom, hogy a modern kor embere számára a „**Tóra az égből**” fogalma problematikus, nem valami új régészeti felfedezés miatt, hanem azért, mert elvesztettük azt a szokásunkat, hogy a transzcendencia hangjára, a pusztán emberi hangon túli hangra figyeljünk.

Lenyűgöző, hogy **Sigmund Freud** a **judaizmushoz** fűződő, gyakran megromlott kapcsolata ellenére a pszichoanalízisben a gyógyítás mélyen zsidó formáját teremtette meg. Ő maga „**beszélő gyógy-módnak**” nevezte, de valójában ez egy hallgató gyógy mód. A pszichoterápia szinte minden hatékony formája mély hallgatással jár. **Eléggé figyelnek ma a zsidó világban? A házasságban valóban meghallgatjuk-e a házastársunkat? Szülőként valóban meghallgatjuk-e gyermekeinket? Vezetőként meghalljuk-e azoknak a ki nem mondott félelmeit, akiket vezetni szeretnénk? Megértjük-e a közösségből kirekesztettnek érző emberek megbántottságát? Valóban állíthatjuk-e, hogy Isten hangjára hallgatunk, ha nem hallgatjuk meg embertársaink hangját?**

W. H. Auden „**W. B. Yeats emlékére**” című versében azt írta: „**A szív sivatagjaiban induljon a gyógyító forrás**”. Időről időre vissza kell lépnünk a társadalmi világ zajától és nyüzsgésétől, és meg kell teremtenünk a szívünkben a sivatag csendjét, ahol a csendben hallhatjuk a **kol demamah dakah-t**, **Isten** csendes, kicsi hangját, amely azt mondja nekünk, hogy szeretnek minket, hogy meghallgatnak, hogy **Isten** örökké tartó karjai átölelnek minket, hogy nem vagyunk egyedül.

Raj Tamás:

Bibliaiskola

„Az okos hallgat”

Az ismert szólásmondás **Ámosz próféta** egyik kijelentéséből ered. **„Ezért az okos ebben az időben hallgasson, mert rossz idő ez”** (Ámosz könyve, 5. fejezet 13. vers). Csakhogy ez a mondat egyáltalán nem illik bele a **próféta** határozott forradalmi egyéniségébe, megalkuvás nélküli karakterébe.

Az „**első író-prófétának**” nevezett **Ámosz** egyszerű **pásztor** és **szüreti** munkás volt lékoában, amíg időszámításunk előtt **760** körül **Isten** el nem szólította őt, s át nem ment az **északi országrész**, **Izrael** fővárosába, **Somronba**, hogy ott kíméletlenül ostorozza a bálványimádást, a kizsákmányolást és az erköcstelenséget. Nem meglepő tehát, hogy a hatalom által fizetett, hivatásos **próféta**, **Amacja** tiltakozik **Ámosz próféta** fellépése ellen, és távozásra szólítja fel őt: **Ámosz** így válaszol neki: **„Nem vagyok én próféta, sem próféta-növendék, hanem marhapásztor vagyok én és szüreti munkás”** (ugyanott, 7. fejezet 14. vers).

Érthetetlen tehát, hogy ez a kérlelhetetlen, az igazsághoz és az igaz mondáshoz annyira ragaszkodó próféta miképp hangoztathatná, hogy a gonosz időben jobban tesszük, ha hallgatunk. Vizsgáljuk meg inkább, mit is jelent a **héber maszkil** szó! Egyik értelme valóban „**okos**”, „**eszes**”, „**művelt**”, sőt újabban felvilágosult, intelligens, de van egy másik jelentése is, s a **bibliai Zsoltárok** könyvében ez önálló műfajként is szerepel: dicsérőének, a klasszikus **görög panegürikosz** megfelelője.

Mi sem bizonyítja a szó ilyen értelmű jelentését, mint az egyik zsoltárvers, amely arra hívja fel figyelmünket, hogy a Mindenhatónak dicsérőénekekkel kedveskedjünk: **„Énekeljete Istenünknek, énekeljete, énekeljete Királyunknak, énekeljete! Hiszen az egész föld Királya Isten, énekeljete neki dicsérőéneket!”** (Zsoltárok könyve, 47. fejezet 7-8. vers). Több bibliai zsoltár (a **32.**, a **42.**, a **44.**, az **52-35.**, a **74.**, a **78.** és más **zsoltárok**) címében is megtaláljuk a „**maszkil**” szót, ami a zsoltár költői műfajára utal: ezek ugyanis dicsérőénekként íródtak. (A **32.**, valamint az **52-55. zsoltároknak maga Dávid király a szerzőjük.**)

Mindezek alapján bizvást állíthatjuk, **Ámosz próféta** nem az okos ember hallgatására figyelmeztet, hanem éppen ellenkezőleg, arra, hogy ebben a gonosz időben, amelyben ő is élt, jobban teszi a dicsérőének szerzője, ha elnémul, mert sosem lehet tudni, mikor derül ki az állami élet egyik-másik szereplőjéről, hogy voltaképpen gazember.

„Egy kosár friss gyümölcsöt látok” —> Szójáték és költőiség a Bibliában

LITTNER GYÖRGY: JÓZSEF TÖRTÉNETE V. rész

JÓZSEF TÖRTÉNETE

A börtönben mindig történt valami, foglyok jöttek, foglyok mentek, egyetlen állandó dolog volt immár **tizenkét éve, József** mindenkitől elfeledve, magányosan töltötte végteleknek tűnő büntetését. Mióta a főpohárnok kiszabadult eltelt két év.

„Történt két év múlva, hogy a Fáraó álmodott.”

Először azt álmodta, hogy hét kövér tehén legelt a nádasban, majd jött hét sovány tehén, akik felfalták a kövér teheneket. Másodszor pedig azt álmodta, hogy egy gabonaszáron hét szép kövér kalász terem. Mellette egy másik száron hét vékony kalász nő ki, és azok megeszik a szomszédos hét kövér kalászt. A **Fáraót** nagyon nyugtalanították ezek a zavaros álmok, ezért összehívta Egyiptom minden valamirevaló álomfejtőjét és tudósát. Az egyiptomiak nagyon babonások voltak, féltek a kitalált isteneiktől, akik megbüntethetik őket. Azt képzelték, hogy álmokkal üzennek nekik, és azokat mindenképpen meg kell fejteni, hogy elkerülhessék a bajokat. A sok tudós és álomfejtő egymást taposva okoskodtak, de a **Fáraó** álma rejtély maradt a számukra. Persze, hogy nem tudták megfejteni, hiszen ezt az álmodat az **Örökkévaló** küldte a **Fáraónak**, hogy **Józsefet** kiszabadítsa a börtönből. A **Fáraó** kétségbeesett a félelemtől, feladott minden reményt, amikor a főpohárnoknak egy mentőötlete támadt:

„Amikor a börtönben voltam a főszűrtővel álmodtunk egy álmodat. És volt velünk egy héber ifjú, és mi elbeszéltük neki és ő megfejtette álmodunkat, és történt, hogy amint megfejtette nekünk, úgy is lett: engem visszahelyeztek állásombá, és a főszűrtőt fölakasztották.”

A **Fáraó** hívatta **Józsefet**, akit kihoztak a börtönből, megfürdették, új ruhát adtak rá, mert csak így léphetett a **Fáraó** elé.

„És szólt Fáraó Józsefhez: Álmodat álmodtam és nincs, aki megfejtse, rólad pedig azt hallottam, hogy ha hallasz egy álmodat, meg tudod fejteni. Felelt József Fáraónak mondván: Ez nem én bennem van, Isten ad majd feleletet Fáraónak.”

A **Fáraó** megkérdezte, hogy melyik isten segít az álmodfejtésben, mert **Egyiptomnak** rengeteg istene volt. József bátran válaszolt: nekünk, hébereknek csak egyetlen **Istenünk** van az **Örökkévaló**. A **Fáraó** mondta akkor fejtsse meg az álmodat a **héberek Istene**: az **Örökkévaló**. Ezután részletesen elmesélte mindkét álmodat. **József** úgy érezte, hogy a **Ráheltől** tanult varázslat, és álmodfejtés ehhez az álmodhoz már kevés lesz, ezért felnézett az égre, kérte az **Örökkévaló** segítségét, aki megnyitotta **József** elméjét:

LITTNER GYÖRGY: JÓZSEF TÖRTÉNETE V. rész

„Fáraó két álma egy; amit Isten tenni akar! A hét szép tehén hét év és a hét szép kalász is hét év, egy álom ez. A hét sovány tehén és a hét vékony kalász az éhség hét esztendejét jelenti. Ez az, amit Isten cselekedni akar! Jönni fog hét esztendő, amelyekben nagy bőség lesz Egyiptomban, de utánuk az éhség hét esztendeje következik. A Fáraó álma azért jelentkezett kétszer, mert ez elhatározott dolog Isten részéről és Isten hamarosan véghez is viszi!”

József tanácsot adott a Fáraónak: válasszon ki egy bölcs férfit, aki megoldja a jövő gondjait. Rendeljen alá felügyelőket, akik a bőség éveiben beszedik a néptől a termés ötödét, amit felhalmoznak a városok gabonatórolóiban, és ami majd megsegíti Egyiptomot az éhség hét szűk esztendő alatt.

„Szólt a Fáraó szolgálóihoz: Találhatunk-e olyan embert, mint ez, egy embert, akiben Isten szelleme van? Miután Isten mindezt tudatta veled, nincs oly értelmes és bölcs ember, mint te. Te leszel házam fölött és a te parancsod szerint igazodjék egész népem, csak a trónon leszek nagyobb, mint te. Lásd, Egyiptom egész országa fölé tettelek.”

Miután a Fáraó Józsefet kinevezte általános helyettesének meg kellett változtatni a külsejét, igazi egyiptomi vezetőt faragtak belőle, hiszen egy héber nem lehet Egyiptom második embere. Levágták a haját kopaszra, befestették az arcát különböző festékekkel, egyiptomi szokás szerint. Felöltöztették királyi ruhába és így állhatott a Fáraó elé, aki hivatalossá tette József beiktatását. Először egyiptomi nevet adott neki:

„Elnevezte a Fáraó Józsefet: Cáfenát-Panéahnak (jelentése: Tápláló-élet). Felöltöztette byszusz ruhába, aranyláncot akasztott a nyakába és levette Fáraó pecsétgyűrűjét kezéről és József kezére adta. Körülvezette második kocsiján (mert az elsőben ő maga állt), és kiáltották előtte: térdre! És megtette őt Egyiptom országa fölé.

Egyiptomban magas szinten voltak a tudományok, nagyszerű városokat, piramisokat építettek. József maga elé rendelte az ország legjobb építészeit, és parancsba adta nekik, hogy tervezzenek olyan gabonatórolókat, melyekben hét év alatt sem fog megromlani a gabona. Az építészek elkészítették a terveket, majd nekiláttak rengeteg rab-szolgával felépíteni minden városban a hatalmas gabonatórolókat, bár egyelőre még nem volt mit beletenni.

„Kiment József Fáraó színe elől és bejárta Egyiptom egész országát.”

A következő számban folytatjuk a kalandot....

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

XII. RÉSZ

11. §. Miután tisztázódott, hogy az **Örökkévalónak** nincs teste és formája, az is világos, hogy a test funkciói sem alkalmazhatók Rá: sem a kapcsolódás, sem az elválás, sem a hely, sem a mérce, sem a fölemelkedés, sem a lebecsátkozás, sem a jobb, sem a bal, sem az elöl, sem a hátul, sem az állás, sem az ülés.

Nem található az időben, olyan értelemben, hogy kezdete, vége vagy kora lenne. Nem változik, mert nincs semmi, ami a változását kiválthatná.

A halál fogalma **Órá** nem vonatkoztatható, sem az anyagi léttel kapcsolatban értelmezett életé. Nem alkalmazható rá az ostobaság [**fogalma**], sem az emberi értelemben vett bölcsességé.

Sem az alvás, sem az ébrenlét, sem a harag, sem a nevetés, sem az öröm, sem a bánat, sem a hallgatás, sem az emberi értelemben vett beszéd [nem alkalmas az **Ő** leírására]. **Bölcseink mondták: „Odafönt nincs sem ülés, sem állás, sem elválás, sem kapcsolódás.”**

12. §. Mivel ez így van, minden ilyen és hasonló [leírás], amely a **Tóra** és a **Próféták szavaiban** előfordul, csupán metafora, képletes kifejezés. [**Például**] „**Az égben trónoló nevet**”, „**Bosszantottak hiábavalóságaikkal**”, „**Örvendett az Örökkévaló**”. Az ilyenekkel kapcsolatban **Bölcseink** azt mondták: „**A Tóra az ember nyelvén beszél.**” Ezt támasztja alá a szónoki kérdés: „**Vajon engem bosszantanak-e?**” Hasonlóképpen ez is: „**Mert én, az Örökkévaló nem változtam meg.**” Ha időnként haragba jönne, máskor meg örvendezne, akkor változna. Ezzel szemben ezek a dolgok csak a sötét és alacsony testek viszonyai között érvényesek, akik agyagházakban laknak, melyek alapja por. Ezzel ellentétben **Ő** – áldott legyen – mindezek fölött van, mindezek fölé emelkedett.

2. fejezet Isten és a teremtmények

Az Örökkévaló szeretete és félelme

1. §. **Micva** szeretni és félni ezt a dicsőséges és megindítóan fenséges Istent, ahogy az írva van: „**Szeresd tehát az Örökkévalót**”, és „**Féljed a te Istenedet!**”.

2. §. **Hogyan lehet Őt szeretni és félni?** Mikor az ember elgondolkozik az **Ő** csodálatos és dicső tettein, és teremtményein, és értékeli az **Ő** végtelen, semmihez sem hasonlítható bölcsességét, azonnal szeretni, dicsérni és dicsőíteni fogja Őt, és roppant vágy ébred benne, hogy megismerje az **Ő** dicső nevét, mint **Dávid** írja: „**Szomjúhozik lelkem Istenre, az élő Istenre**” Mikor az ember [**tovább**] elmélkedik ezeken a dolgokon, félelemmel vegyes tiszteletében azonnal visszahököl, s rádöbben, mennyire apró, alacsony és sötét teremtmény, s micsoda soványka, korlátozott bölcsességgel áll **Őelőtte**, aki maga a tökéletes tudás, mint **Dávid** írja: „**Midőn látom egeidet, ujjaid művét..., [elgondolkozom, hogy] mi a halandó, hogy megemlékszel róla?**”

E fogalmakra alapozva most elmagyarázok néhány fontos elvet azzal kapcsolatban, hogy miféle cselekedeteket vitt véghez a világok Ura annak érdekében, hogy kiindulópontot biztosítson egy értelmes ember számára ahhoz, hogy [**kifejlessze magában**] az **istenszeretetet**. **Bölcseink** mondták a szeretetről: „**Ezen a módon megismered Őt, aki szólt és [ezáltal] létrehozta a világot.**”

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND JÚNIUS 1. – 30. KÖZÖTT

ijár	24.	1.	szombat	BÖHUKOTÁJ Újhold hirdetés vége: 21.34	8.00	20.15	39.	omer
	25.	2.	vasárnap		8.00	19.00	40.	
	26.	3.	hétfő		7.00	19.00	41.	
	27.	4.	kedd		7.00	19.00	42.	
	28.	5.	szerda		7.00	19.00	43.	
sziván	29.	6.	csütörtök	<i>Jajm Kippur Kótajn</i>	7.00	19.00	44.	
	1.	7.	péntek	Újhold ħ: 20,20	7.00	19.00	45.	
	2.	8.	szombat	BÁMIDBÁR ħ: 21.41	8.00	20.15	46.	
	3.	9.	vasárnap		8.00	19.00	47.	
	4.	10.	hétfő		7.00	19.00	48.	
	5.	11.	kedd	ħ:20,22	7.00	20.00	49.	
	6.	12.	szerda	SÁVUOT 1. ħ:21,44	8.00	19.00		
	7.	13.	csütörtök	SÁVUOT 2. vége: 21.45 MÁZKÍR kb.: 9,30	8.00	19.00		
	8.	14.	péntek	ħ: 20.24	7.00	19.00		
	9.	15.	szombat	NÁSZO vége: 21.46	8.00	20.30		
	10.	16.	vasárnap		8.00	19.00		
	11.	17.	hétfő		7.00	19.00		
	12.	18.	kedd		7.00	19.00		
	13.	19.	szerda		7.00	19.00		
	14.	20.	csütörtök		7.00	19.00		
	15.	21.	péntek	ħ: 20.26	7.00	19.00		
	16.	22.	szombat	BEHÁÁLOTCHÁ vége: 21.48	8.00	20.30		
	17.	23.	vasárnap		8.00	19.00		
	18.	24.	hétfő		7.00	19.00		
	19.	25.	kedd		7.00	19.00		
20.	26.	szerda		7.00	19.00			
21.	27.	csütörtök		7.00	19.00			
22.	28.	péntek	ħ: 20.26	7.00	19.00			
23.	29.	szombat	SLÁCH LECHÁ Újhold hirdetés vége: 21.47	8.00	20.30			
24.	30.	vasárnap		8.00	19.00			

Ismeretlen zsidók nyomában LXXXI. Haber Sámuel

Haber Sámuel, írói álneven Komáromi Sándor (Komárom, 1866. augusztus 18. – Budapest, Terézváros, 1920. december 30.) zsidó származású magyar újságíró.

Haber Henrik mézárosmester és Spinner Katalin fia. Az algimnázium négy osztályát Komáromban végezte a bencéseknél; innét Budapestre került a református főgimnáziumba, ahol az V. és VI. osztályt teljesen bevégezte, a VII-ben azonban igazolatlan mulasztások miatt a tanév befejezte előtt consilium abeundit kapott. Ez okból Pápán a VII. osztályt ismételte és ugyanitt végezte be középiskolai tanulmányait. Ekkor a budapesti egyetem joghallgatója volt egy évig és ez alatt ügyvédi irodában is dolgozott, ahol, hazulról nem kaphatván segílyt, 1894. január 1-ig működött. Korán dolgozótársa lett több lapnak. Leginkább azonban az *Egyenlőség*be dolgozott és annak szerkesztője volt haláláig. Szívtágulás következtében hunyt el. Házastársa Tomkuliak Gizella Apollónia volt, akivel 1902. május 19-én Budapesten, a Józsefvárosban kötött házasságot.

Már főgimnáziumi tanuló korában kezdett írogatni az Esztergom és Vidékébe s a Komárom és Vidékébe (1884-85. Kép a pápai diákéletből) és fővárosi leveleket és tárcákat; Pápáról írt a győri Hazánkba bírálatokat, a Komáromi Lapokba (melynek azóta rendes munkatársa); Budapesten a Bolond Istókba kezdett epigrammákat írni Ari... álnévvel, melyek később Nyilhegyek c. rovatban öt évig folytak. 1886 őszén havi 10 forint fizetéssel az Egyenlőséghez szerződött, mely lapnál ezután csekély félbeszakításokkal (1883. február – 1890. október) mint főmunkatárs működött, 1893. szeptembertől fogva pedig a lapot tényleg szerkesztette is; 1894. májustól, mint lapvezető, Komáromi Sándor álnévvel a Mézárosok és Hentesek Lapját jóformán ő maga írta. Cikkeket írt még a Komárommegyei Közlönybe, a Zalai Közlönybe, a Győri Közlönybe, az Urambátyámba s a Magyar Figaróba; legtöbb cikke azonban az Egyenlőségben jelent meg, ilyenek: (1887. Kompert Lipót, Lövy Bernát Ujpest alapítója, Karczag Vilmos, Grátz Henrik, Dávid király utolsó sarja, Philippon Lajos után, 1888. Neuwelt Ármin, Lewande Leo, Szeferisz és Róma, ugyanaz az után, 1890-92. Reiner Bertalan, Lorm Hieronymus, Friedmann Mór, Auerbach Bertalan, A Rothschildok, Wahrman Mór, A Kiházásítók, Sacher-Masoch után, A fölfedezett szív, Auerbach Bernhard után, 1883. D'Israeli, buziasi Eisenstädter Ignác, Szatmári Mór, Mannheimer Izsák Noé, Königswarter Mór, Lemberger Ármin, Haynald Lajos sat.; több ismeretterjesztő cikket és könyvismertetések is írt a lapba, továbbá: Az újkori Edit, A messias, D'Israeli regénye, 1894-95. Vögele és Golde, A zsidók szerepe Amerika felfedezésében, Kayserling M. után sat.)

Önálló kötetei:

- A mi ünnepeink. Rajzok a kisvárosi zsidó életből. Bpest. 1893. (Ism. Fővárosi lapok, M. Geniusz, Egyenlőség.)
- Zsidó történetek. Bpest, 1894.

Sírhelye a Kozma utcai Izraelita temetőben: 5/A-2-27

Forrás: (wikipedia)

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XI. rész

1944. június 1. - 1944. június 7. között

1944. június 1. Áthaladt Kassán a mátészalkai II., nagyvárad V. VI. VII. (3.059 fő), szatmárnémeti V. és a VI., utolsó transzport (2.615 fő). Besztercéről elindult az első transzport. A Sonderkommando jelentette: a deportáltak száma elérte a 236.414 főt. -Az 1939. évi II. tc. 87. § alapján kiadott rendelet értelmében a kötelező női honvédelmi munkaszolgálatra behívott, és nem jelentkezők büntetése 2-6 hónap elzárás vagy 8.000 pengőig terjedő pénzbírság lehet. A veszprémi zsidóság gettóba költözését június 1-jén rendelte el Tóth Ernő csendőr ezredes. A gettósítás végrehajtásában Nagy László polgármester, majd utóda, Hornyák Miklós, továbbá Tekeres Lajos tanácsnok, Buda István főszolgabíró kegyetlen szigorral jártak el. Számos esetben az országos rendeletek megjelenését megelőzve adták ki és hajtották végre rendelkezéseiket. A Horthy utcai gettó névsora alapján ezen a kis területen 577 embert zsúfoltak össze. A veszprémi gettókat 1944. június 29-én ürítették ki, és a transzportot Auschwitzba irányították. A mintegy 260 főnyi várpalotai, továbbá a környékéről elhurcolt zsidókat 1944. június 1-jén előbb a sárvári gyűjtőtáborba vitték, majd onnan július 4-én deportálták őket. Megkezdték működésüket a Pesti Izraelita Hitközség szükségkórházai: az "illetékes hatóságok igénybe vették a Szentegylet 200 ágyas Szeretet-kórházát és a Pesti Izraelita Hitközség Szabolcs-utcai 740 ágyas kórházát", melyek pótlására a hitközség "a Wesselényi-utcai 44. sz. iskolaépületben, a Bethlen-tér 2. szám alatt a Pártfogó Iroda székházában és a Vilma királynő-út 25. sz. alatti Fiúárvaházban" szükségkórházakat létesített. A rendőrkapitányság őrizetbe vette ifj. Németh Gyula "szombathelyi keresztény gyermekkocsi készítő", aki Holczer Dezső "zsidó kerekedő" áruit rejtegette lakásán. A "kihágási büntetőbíró" mindkettőjüket 12-12.000 pengő pénzbüntetésre ítélte, internáltatta, a lefoglalt árut elkobozta. Boch László "szombathelyi zsidó motorszerelőt" 20 napi elzárásra és internálásra ítélték a sárga csillag nem viselése miatt.

1944. június 2. Áthaladt Kassán a huszti III., a kisvárdái II. (3.421 fő), a besztercei I. (3.106 fő), a kolozsvári IV. (3.100 fő), nagyszöllősi III., -utolsó transzport (Akli, Batár, Batarcs, Csedreg, Csepe, Csomafalva, Fertősalmás, Forgolány, Hömlóc, Kisbábony, Kiszérce, Kökényesd, Nagyérce, Nevetlenfalu, Szöllősgyula, Tamásváralja, Tiszabökény, Tiszafarkasfalva, Tiszahétyény, Tiszapéterfalva, Tizzaszászfalu, Tivadarfalva, Túrterebes zsidó közössége) Auschwitz-Birkenauba. Csenger és a Csengeri járás - Ura, Komlódtótfalu, Csengerújfalva, Csengersima, Nagygéc, Porcsalma, Szamosbecs, Szamosdara - zsidó közösségét szállító transzport megérkezett Auschwitz-Birkenauba. Bombázták Kassát, és a gettóból néhányaknak sikerült megszökni. Reggel, a Szilágysomlyóról érkezett transzportban Szilágynagyfalva zsidó közössége megérkezett Auschwitz-Birkenauba. A Sonderkommando jelentette: a deportáltak száma elérte a 247.856 főt. Nagyobb angolszász légitámadás volt Szeged, Szolnok, Debrecen, Nagyvárad, Kolozsvár és Miskolc térségében. Miskolcnál több mint 200 ember meghalt, 420 megsebesült, számos köz- és magánépület rongálódott meg. Sztójay Döme miniszterelnök német-magyar gazdasági megállapodást, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter német-magyar pénzügyi megállapodást írt alá Edmund Veesenmayerrel, melyek rögzítették a magyar gazdaság "átállításának" menetét, illetve a két ország közti függő pénzügyek rendezését, lényegében Magyarországra nézve hátrányosan. "Zoli bohóc" - Hirsch Zoltán - a Mosonyi utcai toloncházba került, miután a sárga csillag nem viselése miatt internálták. A megszábottnál kisebb csillagot viselt, amid, ráadásul, az

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XI. rész

engedély nélkül árusított önéletrajzát tartalmazó aktatászkával takart el. -A képviselőház ülésén bejelentették a Kárpátaljai Ruszinok Autonóm Népi Egység Pártja, Bródy András vezetésével, és a német országgyűlési képviselőket tömörítő, Hamm Ferenc vezette Német Nemzetiszocialista Törvényhozók Blokkja létrejöttét.

1944. június 3. Ezen a napon **Vadász Endre** festőművész és felesége, **Valentin Györgyi 16** boldog év után, távol egymástól úgy döntöttek: **véget vetnek életüknek** és nem szenvednek tovább. Így tehát **1944. június 3-án Vadász Endre Gödöllőn**, a munkaszolgálatos táborban megitta a mindig magánál hordott mérget. Feleségének június 4-én kellett volna a **gettóba** vonulnia, aznap ő is **ön-gyilkosságot** követett el. **Vadász** ennyit ír egy postai lapra: "**Együtt temesetek el**". Így legalább **közös sírjuk van a budapesti központi zsidó temetőben**. A főjegyző jelentette, hogy „**Cinkota köz-ségben 3 leltározandó zsidó üzlet van: Weisz Márton vaskereskedése, Löwy Ignác és Farkas Béla fűszerüzletei. Az elhagyott zsidó lakásokat az előljáróság nem leltározta, mert eddig még erre rendelkezést nem kapott...**” Elindult a **kassai V., a IV. transzport Sátoraljaújhelyről**. Áthaladt **Kassán a nagyváradi VI., VIII (2.972 fő) és szilágysomlyói II. (3.161 fő)**. A **Sonderkommando** jelentése szerint a deportáltak száma elérte a **253.389 főt**. -**Ferenczy László** csendőr alezredes **elnökletével**, az érintett települések **polgármestereinek**, illetve a térség magas rangú rendőrtisztviselőinek és közlekedési szakértőinek részvételével megvitatták a **III. zsidótlanítási övezetben** végrehajtandó műveletek részleteit. A műveletek irányítására a **zsidótlanító különítmények Hatvanban** állították fel **főhadiszállásukat**. -**Dr. Borbély Sándor, Szabolcs vármegye alispánja** a vármegye **főszolgabíróinak** és polgármestereinek továbbította a **belügyminiszter 31.453/1944. XXI. res. számú rendeletét**, mely az elhagyott **zsinagógákkal** kapcsolatos tervekre - **kultúrházzá**, mozivá, könyvtárrá stb. kívánták több helyütt alakítani - vonatkozott. -Feljelentések, panaszok miatt a szegedi rendőrség jelentést tett a szegedi zsidók kikeresztelkedése kapcsán a **Csongrád megyei főispánnak**. **1944. március 19-e óta római katolikussá** megkereszteltek **162 zsidót, protestánssá pedig 20-at**.

1944. június 4. Rómát Hitler „nyílt várossá” nyilvánította, a szövetséges csapatok elfoglalták. **Munkaszolgálatra** hívták be az **1896-1926-ban** született zsidó **hadköteleseket**. Áthaladt **Kassán a sátoraljaújhelyi IV. (2.567 fő) és a szászrégeni (3.149 fő) transzport (Sepsiszentgyörgy, Gyergyó-szentmiklós és Borszék zsidó közössége is)**. **Besztercéről** elindult a **II. transzport Auschwitz-Birkenaubá**. A megmaradt zsidókat elvitték **Nyírjes tanyáról**. Hajnali 4 órakor a **Gestapo** teherautója érkezett **Kisvárdán Práger Jenő "kivételezett" gimnáziumi tanárért**. Az **1990/1944. M. E. számú rendelet értelmében** a megkülönböztető jelzés viselésére kötelezett zsidókat a nyílt **árusítású** üzletekben, **vásárokon, piacokon** csak a **nap két óráján** szabad kiszolgálni, ennek az időnek a kezdetét és a végét a **polgármester**, illetve a **főszolgabíró** állapítja meg és teszi közzé. A rendelet megszegő zsidó, illetve az őt kiszolgáló nemzsidó kereskedő ellen egyaránt büntetőeljárást, illetve internálást helyeztek kilátásba. **Rendelet jelent** meg az egykor zsidó tulajdonban lévő **gyógyszertárak** átvételének módjáról, anyagi vonzatairól. -**Wilhelm Höttl** a **Nyilaskeresztes Párt személyi követelése**i iránt érdeklődött. **Szálasi** a **belügyi** és az **új munkaügyi csúcsmisztérium vezetéséhez** ragaszkodott, míg saját szerepét **Sztójay Dömével** és **Horthy Miklóssal** kívánta volna megbeszélni.

1944. június 5. A felszabadított Rómában előjöttek bűvőhelyeikről a zsidók. A **Vatikán több tízezer zsidót bújtatott**. Ismét megnyílt a római Nagy Zsinagóga. **Olaszországban a háború előtt 44.500**

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XI. rész

zsidó élt, **7.680 fő** lett a holokauszt áldozata (17%) Áthaladt Kassán a nagyváradi VIII., IX. (2.527 fő), a mátészalkai IV., a nyíregyházi V. és a nagybányai II. transzport (2.844 fő) - a helyi zsidó tanács tagjai, a gettóban különböző funkciókat betöltők, továbbá az **öreg**ek és a **betegek**. Elindult az utolsó transzport **Mátészalkáról**, melybe a gettóban még hátramarad **3.100 fő** tartozott. **Ózdról** és **Mezőkövesdről** a **járásszékhelyeken** létrehozott gettókból összegyűjtötteket Miskolcra szállították, hogy onnan deportálják őket. **Miskolcon** a keleti városnegyed a **Vörösmarty utcától** lezárták, és **Kisfalvi Bertalan csendőr** főtorzsórmester irányításával a gettó lakóit a **Tatár utcai téglagyárba** és a vele szomszédos helyiségekbe hajtották. **Koós Béla főszolgabíró** utasítására a vidéki gettó lakóin kívül a Miskolci járásból ide koncentrálták **Alsózsolca, Arnót, Belsőbócs, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Diósgyőr, Felsőzsolca, Görömböly, Hámor, Harsány, Hejőcsaba, Kisgyőr, Kistokaj, Külsőbócs, Mályi, Nyékládháza, Ónod, Sajóabony, Sajóecseg, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvamos, Szirma, Szirmabesenyő zsidó közösségét. Sajószentpéterről Miskolcra vitték a helyi, és - **Alacska, Bánfalva, Bánhorvát, Bántapolcsány, Barcika, Belpátfalva, Berente, Dédes, Dubicsány, Kondó, Mályinka, Mónosbél, Nagybarca, Nagyvisnyó, Parasznya, Radostyán, Sajóivánka, Sajókápolna, Sajókazinc, Sajólászlófalva, Szilvásvárad, Tardona, Vadna, Varbó** - zsidó közösségét a helyi gettóból. A gettósítási rendeletet **Négyesi Szeppes Gyula főszolgabíró** adta ki májusban. Az akció során, a brutális fellépés miatt, többen meghaltak. Néhány nappal ezután megtörtént a levanteotthon, az iskola, a jegyző-, a tanító- és az orvosi lakások céljára felhasználható ingatlanok számbavétele. Több mint **600** lakásigénylés érkezett a hatóságokhoz, ami később emelkedett. Elsősorban a bombakárosultak számára kívánták ezt teljesíteni. A **miskolci pályaudvaron Vesza Ambrus rendőr igazoltatta a gettóból megszökött Schwarcz Salamont, feleségét és három gyermekét**, s a szolgálatot teljesítő rendőr őrtsztnek őket átadta. A háború után **Vesza Ambrust népbíróság elé állították**, azonban felmentették, egyrészt az igazoltatás körülményei miatt, másrészt, mert, tanúvallomások alapján, máskor jóindulatúan járt el hasonló esetekben. -Hajnali öt órakor megkezdődött a zsidók koncentrációja a III. **zsidótlanítási** műveleti zónában. Szálasi találkozott **dr. Kurt Hallerral** és kifakadt egyes német körök "**kapitalisztikus és imperialisztikus**" magaviselete miatt, utalva a **Weiss Manfréd Művek** ügyére. A kolozsvári gettóban összeházasodott **Markovits Béla** gyógyszerész és **Weisz Katalin**. A deportálást mindketten túléltek, és a háború után visszatértek **Kolozsvárra**. A főispán kijelentette, hogy **Szabolcs vármegye "zsidómentes"**. **Vas vármegye** törvényhatósága **Szombathelyen** rendkívüli közgyűlésen iktatta be **dr. Mesterházy Ferenc főispánt**. A közgyűlésen részt vett és beszédet mondott **Jaross Andor belügyminiszter**. Részletek a beszédből: "... **Meg akarták barátkoztatni a nemzetet azzal a gondolattal, hogy a zsidóság, ez az egészségtelen elem újra belekerüljön a nemzet vérkeringésébe. Magyarország teljes zsidótalanítása nem program, hanem tény, a végleges megoldás már csak idő kérdése.** (Nagy éljenzés)."**

1944. június 6. Megkezdődött az **angol és amerikai** fegyveres erők **partraszállási** hadművelete **Normandiában (D-nap)**. -A **tárkányi zsidókat a sátoraljaújhelyi gettóba** szállították. A falu zsidó lakóinak összegyűjtését egy Tárkányban élő szobrászművész, **Branna József** és édesapja, **id. Branna József** igazgató tanító irányította, a "**csendőrök a dolgot rájuk bízták, mert tudták, hogy olyan buzgalommal intézik a mi tönkretételünk ügyét, amely már az ő 'szent ügyszökhöz méltó buzgalmuknál' is nagyobb**". Győr: A **Gestapo** kérésére **1944. június 6-án** a gettót a **Budai úti barakkokba** terelték át. Ezután történt meg a nők testi motozása, amit általában a legegyszerűbb és

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XI. rész

fertőzés veszélyt magukba hordozó módszerekkel hajtottak végre a lányoktól az idős asszonyokig mindenkin. A cél a megalázáson kívül az volt, hogy a zsidók semmiféle értéktárgyat ne vihessenek magukkal. A **szombathelyi III. hadtest** vezérkari főnöke, **Újvárossy Dezső** ezredes szigorúan bizalmas utasítást küldött a körmendi főszolgabírónak, hogy menjen be a gettóba, és ott hirdesse ki a honvédelmi minisztérium felhívását a **18-48** éves korú zsidó férfiaknak **munkaszolgálatra** való **bevonulásáról**. Felkérte a zsidó tanácsokat, hogy az érintetteket június 12-én küldjék az általa megjelölt helyre, és a sorozóbizottságot is vezessék oda, továbbá utasította a körmendi parancsnokot, hogy mozgósíttasson rendőröket és orvosokat, akik segítenek a bizottságoknak. **Sztójay Döme miniszterelnök** látogatást tett **Adolf Hitler**nél és tárgyalásokat folytatott **Wilhelm Keitel**el, az **OKW (Oberkommando der Wehrmacht)** vezetőjével. **Sztójay Döme** megkapta a **Hans Geschke** által, **Otto Winkelmann** részére összeállított **jegyzőkönyvet**, melyben a német megszállás után letartóztatott politikusok, állami tisztviselők (**Szentmiklóssy Andor**, **Szegedy-Maszák Aladár**, **Újszászy István vezérőrnagy**, **Kádár Gábor ezredes**, **Baranyai Lipót**, **Laky Dezső**, báró **Bakách-Bessenyei György**) nyugati hatalmakkal való kapcsolatait írták le részletesen. A **Besztercéről** indult **II, 2.875 fő**, **Szilágysomlyóról** a **III. transzport (1.584 fő)** áthaladt **Kassán**. A **Székely Nép** beszámolt a **sepsiszentgyörgyi** gettóból történt szökési kísérletről. A "légoltalmi kiürítési kormánybiztos" újabb felhívása: aki teheti, a nagyvárosokból költözzön a légitámadások által kevésbé fenyegetett, kijelölt községekbe. **Dr. Fohn Mihály miskolci** orvos a zsidótörvények hatálya alóli kivételezettségére igazolást szerzett arról, hogy az első világháború idején "**harctéren szerzett betegsége**" miatt egy ideig kórházi kezelés alatt állt. A megkapott okiratból kitörölte a "**betegség**" szót, a feltételezés szerint azért, hogy azt "**sebesülés**" szóra cserélhesse. A **pápai rendőrség büntetőbírája Pápai Lajos ny. városi állatorvos feleségét 12.000 pengő**, az **asszony öccsét, Böhm Jenő** volt városi **jéggyári gépészt pedig 4000 pengő pénzbüntetésre** ítélte, mert kb. **100.000 pengő értékű ékszert elrejtettek**. - A **soproni rendőrkapitányság Hollós Imre** zsidó fogorvost

vagyontárgyak eltitkolása miatt **10 napi elzárásra** és **5000 pengő** pénzbüntetésre ítélte, az **eltitkolt 12 arany karkötőt** és **4 perzsaszőnyeget** elkobozta. Az **I. ker. kapitányság büntetőbírája dr. Hajdu Istvánné**, orvos elvált **feleségét 10 nap elzárásra** ítélte és elrendelte azonnali őrizetbe vételét, mert még a tárgyaláson is csillag nélkül jelent meg. **Jankovics Mór 38 éves magánzót 10 nap elzárásra** ítélte a sárga csillag nemviselése miatt. Büntetésük kitöltése után internálták őket. A rendőrség megtudta, hogy a **Károly körúton**, a **Király utca** környékén, egy ismeretlen férfi a sárga csillagot viselő zsidóknak **okmányokat** kínál eladásra. Egy detektív a helyszínen tetten érte a férfit, amint éppen egy **házasságlevelet** kínált **600 pengőért**. Az előállított **Cseh István 24 éves magántisztviselő** volt. Őrizetbe vették és internálási javaslattal a toloncházba vitték át. Az **Ügyvédi Kamarai Közlöny májusi** száma hirdetményben tette közhírré az ügyvédek névjegyzékéből jogerősen törölt **1233 zsidó ügyvédnek** és kirendelt irodagondnokának, **30 zsidó helyettes ügyvédnek** és **92 zsidó ügyvédjelöltnek** a nevét. A **kassai vasútállomáson áthaladtak Huszt IV. (1.852 fő)** (utolsó kárpátaljai transzport), **Dés II. (3.160 fő)**, **Beszterce II. (2.875 fő)**, és **Szilágysomlyó III. (1584 fő)**, zsidókat **Auschwitz-Birkenaubába deportáló vonatszerelvények**.

1944. június 7. Befejeződött **Kárpátalja, Északkelet-Magyarország** és **Észak-Erdély „zsidótlantása.”** **92 vonatszerelvényel 275 415 zsidót** deportáltak **Auschwitz-Birkenaubába**. **Jichák Grinbojm**, a **Zsidó Ügynökség Végrehajtó Bizottságának** tagja közbenjárt a **jeruzsálemi amerikai konzulnál – Pinkerton úrnál –**, hogy a szövetségesek indítsanak akciókat vagy az **Auschwitzba**

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XI. rész

vezető vasútak légirokkal való megtámadása, vagy az ottani haláltábor megsemmisítő berendezéseinek bombázása formájában. A **Rozsnyón** maradt mintegy **300** zsidót kiterelték a vasútállomásra, ahonnan másnap szállították el őket a Miskolcon felállított gyűjtőtáborba. A borsodi városból **1944. június** közepén **Auschwitz-Birkenauba** deportálták őket. Itt a zsidó ingóságokat **1944 nyaratól** árverezték el. Az érdeklődés nagyon nagy volt. A zsidó vagyon fosztogatásáról és széthordásáról – rozsnyói szemtanúként – **Száráz György író** és publicista a következőket írta: „**novemberben láttam a zsidó boltok kifosztását. A német teherautót, ahogy odafarol a főtéri divatáruüzlet bejáratához, ahogy a vontatókötél kampóját beakasztják a vasredőny aljába, ahogy felbög a motor, a redőny kiszakad, felpördül, s a katonák, civilekkel vegyest, bezúdulnak a boltba. És láttam, hogyan árverezik a kiürült gettó udvarán a »zsidóholmit«: ruhát, bútorokat, edényeket... És a tülekedő tömegben ott voltak azok az asszonyok is, akik májusban megkönnyezték a gettóba vonulókat.**” Gyöngyös mintegy **2000** főnyi zsidó lakosságát a város déli részében, az újtelepi bányászházakban kialakított gettóba terelték össze. A "textilkereskedelem miniszteri biztosa" felállította a bizottságokat a bezárt zsidó üzletek raktárainak felülvizsgálatára. A **honvédelmi minisztérium** titkos rendelete szerint a **munkaszolgálatosokat hadifoglyokként** kell kezelni. Ennek célja valószínűleg az volt, hogy az **SS** és **magyar** kiszolgálóik ne **tartóztathassanak le munkaszolgálatosokat**. A **munkaszolgálatra** újonnan behívottakat, és a már korábban mozgósított szakmunkásokat, mérnököket és műszakiakat **hadifogolytábor-szerű** táborokban kellett elhelyezni a gyár vagy üzem közelében, ahol dolgoztatták őket. Ezeket az objektumokat drótsövénnyel vagy palánkkal kellett körül venni, és éjjel-nappal őriztetni. A zsidók csak keresztény őrszemélyzet kíséretében hagyhatták el, és ha kaptak is eltávozást, lehetőleg akkor is a táboron belül kellett tartani őket. A déli órákban **Berettyóújfalu** zsidó lakosait, többnyire gyalogosan, csomagjaikat autókra és szekereken szállítva, csendőrkísérettel a téglagyárba gyűjtötték. A lakosság többsége passzívan szemlélte az eseményeket. A módosabb zsidó lakosokat már **május** közepétől elkezdték **internálni**. Rendhagyó módon menekült meg négy **berettyóújfalu** gyermek: az akkor tizenegy éves **Konrád György író**, **tizennégy éves nővére** és **két unokatestvére**. Miután szüleiket letartóztatták, a **gyerekek – 30 ezer pengőért – kivásárolták** magukat **Berettyóújfalu** vezetőségénél, és közvetlenül a gettósítás előtt – **csendőrhatalósági engedéllyel** – vonaton felutazhattak **Budapestre**. Ott **rokonoknál meghúzódva** mind a **négyen átvészelték a háborút**. A **berettyóújfalu** mintegy **200 hasonló korú zsidó gyermek** közül **csak ők maradtak életben**. A történet részleteit **Konrád György** ismertette **Elutazás és hazatérés** című regényében. A **hatvani pályaudvarra** befutó, szabadságról visszatérő munkaszolgálatosokat szállító vonatot **Zöldi Márton** a vezénylete alatt álló katonák által kísért, deportáltakat szállító szerelvényhez csatoltatta, így a munkaszolgálatosok is **Auschwitz-Birkenauba** kerültek. **Dr. Tóth Béla szegedi polgármester**-helyettes jelentette, hogy a **Gestapo** az ő megkerülésével lépett fel követelésekkel a helyi zsidó tanács irányában - a főispán ezt úgy rendezte, hogy a későbbiekben a magyar közigazgatáson keresztül intézték a német igényeket. **Karl Ritter** követ feljegyzést küldött **Joachim von Ribbentropnak** a **Sztójay Döme** és **Wilhelm Keitel** között előző nap folyt tárgyalásokról. Ebben hosszabban számolt be az **1. lovashadosztály** frontra vezénylésének kérdéséről - **Vörös János vezérkari főnök** indítványozta, hogy írjanak levelet **Horthy Miklós kormányzónak**. A **szombathelyi** rendőrkapitányság **2000 pengő pénzbüntetésre** ítélte **Győrffy Ernő szombathelyi biztosítási ügynököt**, **1000 pengő pénzbüntetésre Grünfeld Kornélia zsidó könyvelőnőt**, mert nem viselték a zsidócsillagot. **2000 pengő pénzbüntetést kapott Petschauer Irén kereskedő**, aki nagyobb mennyiségű textilárukat akart elvinni a bejelentési kötelezettség alól. **Győrben Kuster Emil**et, a **győri Hungária kávéház tulajdonosát 3 hónapi elzárásra és 8000 pengő pénzbüntetésre** ítélték, mert **Szabó Márton textilkereskedőnek 20.000 pengőjét** elrejtette. **Szabó Márton**ot **öt hónapi elzárásra** ítélték. Valamennyi elítéltet internáltak. **Goldstein Izidor "szlovákiai zsidó beszivárgót"** a **büntetőtörvényszék Rád** tanácsa **közokirat hamisítás** vádjával, nem jogerősen, **nyolc hónapi börtönre** ítélte.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FÜVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórárt!

XIII. rész

Igaza lett. De ő is csak a naplójába írta le. Nem mondta ki nyilvánosan. Ha így tett volna, senki sem veszi őt komolyan. De megtörtént. A zsidók túléltek a száműzetést. Hazatértek. **Izrael államát 1948-ban kikiáltották.** Mára több zsidó él **Izraelben**, mint a diaszpóra közösségeiben. És a föld válaszolt. Amikor a zsidók hazatértek, kivirágzott.

Örültségnek hangzik? Maga a zsidó fennmaradás örültség. Ezt mondtam az elején. A népek nem élik túl azokat, amik a zsidókkal történtek. Nézd meg mi történt! A zsidókat elnyomták, szétszórták, kevesen maradtak, gyűlöltek és megvetették őket. De túléltek. És nem csak túléltek, megváltoztatták a világot. A zsidók nagymértékben hozzájárultak a világ vallásaihoz, etikájához és erkölcséhez. Számos zsidó értéket mára elidegeníthetetlen emberi jognak tekintenek. A világ két legnagyobb vallása a zsidóságon alapul. **És mi a helyzet a zsidó néppel?** Minden területen jelen vannak, üzlet, tudomány, mesterségek, innováció és amit csak el tudsz képzelni. A zsidók haza tértek. És a földjük megvárta őket. Egy **1500** éves szünet után **Izrael** földje olyan gyümölcsöző, amilyen az ősi időkben volt. **Hogyan magyarázod mindezeket?**

Gondolkodj el még valamin! A zsidó nép ellentmondásos, örültségnek tűnő, szokatlan, egyedi történelme meg volt írva a **Tórában** legalább **2000 évvel** ezelőtt. Azelőtt, hogy bármi megtörtént volna belőle. És a **Tóra** pontosan fogalmazott. Figyelmeztette a zsidókat a sorsukra, világos, egyértelmű nyelven. És a **Tóranak** igaza lett. Az állítások és ellentmondások pontosan úgy történtek, ahogy le vannak írva. **Hogyan magyarázod mindezt?** Neked kell döntenie. **Ki állította az örültségnek hangzó, ellentmondásos, anomáliákkal teli állításokat a jövőről?** Talán egy örült írta a Tórárt, és csak szerencséje volt? Talán. **De hogyan lehetett mindenben igaza? És hogyan magyarázod a Tóra többi részét?** A Tóra többi része nagyon is értelmes. **Talán felvilágosult bölcsek csoportja írta a Tórárt?** Talán. De kétlem. Nem hiszem, hogy intelligens emberek ilyen szokatlan jóvendöléseket tennének, amelyek nem valószínű, hogy bekövetkeznek – pláne nem hét ellentmondásos jóslatot –, ez tönkre tenné a megbízhatóságukat. Ezután senki sem hinne a könyv többi részének.

Vagy talán **Isten** írta a Tórárt. **Ha így van, ez zavarna Téged? Miért?** Ennek lenne értelme. Isten irányítja a történelmet. Isten ismeri a jövőt. Isten megjósolhat hét ellentmondásos dolgot, ha akar. És biztos lehet benne, hogy teljesülni fognak. A **Tóra** azt állítja, hogy **Isten** írta. Gondolj bele, nem bölcs dolog ilyen örültségnek hangzó, ellentmondásos jóvendöléseket beleírni a **Tórába**. Nem ad hozzá semmit a történethez. És ha nem válnak valóra, csak elbizonytalanítanak. Ép eszű ember nem írta volna bele. **De mi van, ha tudod, hogy meg fog történni? Akkor beleírnád?** Erőteljes dolog olyan jóslatokat tenni, amelyek valóra válnak.

MEGHÍVÓ

**3,336-IK ALKALOMMAL
KAPJUK MEG MINDANNYIAN
EGYÜTT A TÓRÁT!**

Sávuot a Nagy Fúvaros utcai zsinagógában

Szerda, sziván hó 6. (2024.06.12)

Sáchrít (reggeli ima): 8:00

Tízparancsolat: 9:30

**Az imádkozás után közös ünnepi lakomát
tartunk.**

A lakoma tejes lesz.

Szeretettel várunk mindenkit!

Chájim Saul rábbi és Muski Glitzenstein

Heti Jahrzeit:

Rav Isaac ben Joszef of Corbeli

Rabbi Isaac ben Joszef (meghalt 1280-ban) (יצחק בן יוסף מקורביל) 13. századi francia rabbi és Tóratudós volt, aki leginkább a Sefer Mitzvot Katan szerzőjeként ismert.

Isaac volt a veje a párizsi R. Yechielnek, akinek a jesivájába járt, és az „Évreux-i nagy emberek” tanítványa, nevezetesen az Évreux-i Sámuelé, akit Évreux „hercegének” (שר) nevez. Isaac feltűnő jámborsága számos tanítványt vonzott maga felé, akik közül a legismertebbek a Corbeil-i Perez ben Elijah (Rabbeinu Perez), a Niort-i Baruch H̄ayyim ben Menahem és polgártársa, Joseph ben Abraham.

1277-ben - tanítványai biztatására - kiadta a Sefer Mitzvot Katan „A parancsolatok kis könyve”; általában „Semak” -nak nevezik a kezdőbetűkből (סמק), amely Coucy-i Mózes ben Jákob Mózes Sefer Mitzvot Gadol (a kezdőbetűkből מגד) rövidített változata. A mű hivatalos címe Ammudei haGolah, és vers formájában íródott. Mint mondja, 7 „pillérre” van osztva: „hét pillér a hét, hét napjának felel meg, és arra kértem minden embert, hogy minden nap olvasson fel egy-egy pillért”. Tartalmazza a (kortárs) halachát, valamint aggadikus történeteket és muszarokat. Bár a Sefer Mitzvot Gadol alapján készült, a mű nem mélyül el a jogi döntés mögötti érvelésben. A „Semak” -t az askenázi közösségek (Franciaország és Németország) „a legkedvezőbben fogadták”. Gyakran szerkesztették és kommentálták, a legtöbb kiadás hosszas kommentárokat tartalmaz.

Isaac Liḳḳuṭim (gyűjteményei) és több kisebb gyűjteményt is kiadott, amelyek rituális határozatait tartalmazzák.

A Kol Bo (128. szám) tartalmaz egy hosszú töredéket Rav Isaac egyik talmudi művéből, ezzel a felirattal:

קצת דינים מה"ר יצחק ז"ל

A Corbeil-i Isaac ben Joseph rabbi tzadik érdeme védjen meg mindannyiunkat.

Forrás: (tzadikim)

RECEPT-TÁR

Darálthúsos ragúval töltött cukkini

Cukkiniszezonban mindig jól jön egy jó cukkinis recept, mert egész biztos vagyok benne, hogy vagy a saját kertünkben, vagy a szomszédéban vagy a családban valakinél, de biztos, hogy annyi cukkini terem, amivel nem tud(unk) mit kezdeni, és sokszor kerül terítékre. Íme egy újabb ötlet arra az esetre, ha nálad is meglapul egy példány ebből a zöldségből.

Hozzávalók: 4 főre

- 30 ml étolaj
- 1 fej vöröshagyma (120 g/fej)
- 3 gerezd fokhagyma
- 1 szál sárgarépa (130 g/szál)
- 3 db zellerszár
- 500 g darált csirke/marha
- 1 tk fűszerpaprika
- 2 tk morzsolt oregánó
- 250 ml passata
- só, bors
- 1 csokor kapor
- 200 g főtt rizs
- 1 db cukkini (900 g/db)
- só
- 2 ek zöld pesztó

Elkészítés:

A darált húsos raguval töltött cukkini első lépéseként olajat melegítünk egy serpenyőben. Hozzáadjuk a finomra vágott vörös- és fokhagymát, majd pár perc pirítás után a reszelt sárgarépát meg a finomra vágott zellerszárat is, és kb. 3 percig pirítjuk. Beletesszük a serpenyőbe a darált húst, erős hőfokon 3 percig pirítjuk, majd ízesítjük a fűszerpaprikával és az oregánóval. Átkeverjük és felöntjük a passatával, amit szintén elkeverünk benne. Sózzuk, borsozzuk, ízesítjük a finomra vágott kaporral, egyet forralunk rajta, és belekeverjük a rizst.

A cukkiniket félbevágjuk, a belsejüket kikaparjuk, sózzuk, megkenjük a pesztóval, megtöltjük a raguval, és betesszük a 150 fokra előmelegített sütőbe kb. 25 percre. Ezután feljebb kapcsoljuk a hőfokot, és 200 fokon további 5 percig sütjük.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

						KÉP RÁMÁJA LEHET	FRANCIA AUTÓK JELZÉSE KUSZÁLÁS	TÁP-LÁLÉK, IRODALMI SZÓVAL	KIVÁLÓ, NAGY-SZERŰ	ENERGIA, RÖVIDEN ÜRES TOKI	KORAI GYŰMÖLCS
	A POÉN 1. RÉSZÉ										
	KART HÁTRA-CSAVAR										
	ZSEB-LÁMPA TARTÓ-ZEKA								KISSÉ MURSI ANYÓ, NÉPIESÉN		
	A TETE-JÉRE MÁZOL									ÓDA-RÉSZLETI RÖVID-NADRÁG	
	TÁVO-LABBRA GUMI-TÖMLŐ							HAJ-LANDÓ BAR, RÖVIDEN			
k	A POÉN 2. RÉSZÉ	SZÁMÍT AZ ÉRKE-ZÉSÉRE	A PAPU-CSÁBA BÚJIK	BÉR ELEMEI	A RÁDIUM VEGYJELE	FILMES FORGATÓ-CSOPORT VERMEL			BIBLIAI HAJJÓSI ALAP-VAGYON		
KÖLCSÖN-VESZ							SIEMENS, RÖVIDEN ÉGETETT CUKOR	ELKÉP-ZELÉS HALAD A VÍZBEN			
E HELYRE, MELLÉM				DRÁMA SZEREP-LŐJE TOVAFUT			ÚTVESZTŐ OLDALAI HÜVELYK		MAGAD ... KEZDVE; ONNAN		
A TÁRSÁGÁBAN				APRÓ GALLY FESZÍTŐ-ESZKÖZ						KILO-, RÖVIDEN FOGADÁSI ÖSSZEG	
KANYA-RODÁS						RÓZSA-ABLAK DIDERGŐ					
NEM AKAR MÁR VELE ÉLNI					ILYEN KŰT IS VANI! IDE-ODA LENGŐ				HIDEG ÉVSZAK LOPKOD, DÉZSMÁL		
KATONAI SZÁLLÍTÓ-OSZLOP				LŐSZER-SZÁM GYAKORI KÖRET			RÉSZ-ARÁNY FELEL				
AMPER, RÖVIDEN	FEL-VÁGOTT-FAJTA ITTENI							NEM VALÓDI A MÁV ÜGYFELE		A TANULÓ VEZETŐ JELE BETEGES	
KÖLTŐI INDU-LATSZÓ		PRÉSELT MŰANYAG LENSZÁL							NÉMÁN KÖTŐ! A NYAKBA ÉR A HAJ		
JÖJJ, KÖLTŐI SZÓVAL			BELŰL TISZTAI PÁRATLAN CSELI			MÉRLE-GELO TŐSZÉLI NÖVÉNY					ISKOLA, DIÁK-NYELVEN
GYOM-NÖVÉNY AZÉRT SEM						FIATALOK BANDÁJA TEÁTRUM TAGJAI					
				RETE-SZELES BEFELEI					MONDOD VÉGRE? A KÓRHÁZ JELE		
ÚTSZA-KASZI	A			KÁBUL, MÁMO-RÓSODIK				VITÉZI, DEREKÁS			

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Jún. 07. – 2024. Jún. 14.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
07. péntek	7:00	19:00
08. szombat	8:00	20:15
09. vasárnap	8:00	19:00
10. hétfő	7:00	19:00
11. kedd	7:00	20:00
12. szerda	8:00	19:00
13. csütörtök	8:00	19:00
14. péntek	7:00	19:00

A 613 PARANCSOLAT

VI.

Megenni az áldozat húsát

„És egyék meg a húst azon az estén tűzön sütve...”

(2Mózes 12:8)

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
07. péntek	20:20	08. szombat	21:41
14. péntek	20:24	15. szombat	21:46

POÉN SAROK

Két tehén beszélget:

- Hallottál arról az új betegségről, amitől a tehenek megőrülnek? Kergemarha kór vagy mi.
- Igen. Még szerencse, hogy mi pingvinek vagyunk.

Kedden tartott Jahrzeit-ot Streit Sándor elnök testvére Jutka után. Az imádkozáson részt vettek az elnök úr gyerekei Péter és Gábor. A reggeli imádkozás után rendkívül finom és bőséges villásreggeli várta a megjelenteket.

Szomorú hírt kapott Horovitz László előimádkozó úr, nővére Zsuzsanna elhunyt, több évtizede betegeskedett Szentgotthárdon élt egy otthonban, ahol megfelelően tudtak gondoskodni róla. Csütörtökön volt a temetése a Kozma utcai Izraelita temetőben, kilélek nagy létszámban részt vett a levájén.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt június 19.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felölös kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla